



विधानसभा आश्वासन समिती

(२०१४-२०१५)

(तेरावी महाराष्ट्र विधानसभा)

दुसरा अहवाल

(सन १९९३ चे दुसरे ते २०१२ च्या तिस-या अधिवेशनातील उर्वरित प्रलंबित आश्वासनांसंबंधीचा अहवाल)

(दिनांक , २०१५ रोजी विधानसभेस सादर करण्यात आला)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई
२०१५

महाराष्ट्र विधानसभा

आश्वासन समिती

(२०१४-२०१५)

(तेरावी महाराष्ट्र विधानसभा)

दुसरा अहवाल

(सन १९९३ चे दुसरे ते २०१२ च्या तिस-या अधिवेशनातील उर्वरित प्रलंबित आश्वासनांसंबंधीचा अहवाल)

(तीन)

विधानसभा आश्वासन समिती

(२०१३-२०१४)

समिती प्रमुख	
१.	श्री.नवाब मलिक, वि.स.स तथा समिती प्रमुख
सदस्य	

२.	श्री. विलासराव (काका)पाटील , वि.स.स.
३.	श्री. आनंदराव गेडाम, वि.स.स.
४.	श्री.रामप्रसाद कदम - बोर्डीकर, वि.स.स.
५.	श्री.सुरेशकुमार जेथलिया,वि.स.स.
६.	श्री. कैलास गोरंट्याल, वि.स.स.
७.	श्री. विलास तरे, वि.स.स.
८.	श्री. किसन कथोरे, वि.स.स.
९.	श्री. दिलीप मोहिते, वि.स.स.
१०.	श्री. कृषिभूषण साहेबराव पाटील, वि.स.स.
११.	श्रीमती संध्यादेवी देसाई उर्फ कुपेकर , वि.स.स.
१२.	श्री. प्रकाश मेहता, वि.स.स.
१३.	श्री. जयकुमार रावल, वि.स.स.
१४.	श्री. गोवर्धन शर्मा, वि.स.स.
१५.	श्री. राजन साळवी, वि.स.स.
१६.	प्रा. शरद पाटील, वि.स.स.
१७.	डॉ. बालाजी किणीकर, वि.स.स.
१८.	श्री. मंगेश सांगळे, वि.स.स.
१९.	श्री. मुफ्ती मोहम्मद ईस्माईल अ. खलिक, वि.स.स.
	निमंत्रित
● २०.	श्री. विजय घोडमारे, वि.स.स.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय.

- (१) डॉ.अनंत कळसे, प्रधान सचिव.
- (२) श्री.श्रीनिवास जाधव,विशेष कार्य अधिकारी,
- (३) श्रीमती सायली कांबळी, अवर सचिव,
- (४) श्री. जगदीश टोपरे, कक्ष अधिकारी.

- विधानसभा आश्वासन समितीवर मा.अध्यक्ष,महाराष्ट्र विधानसभा यांनी दिनांक १४ नोव्हेंबर,२०१३ रोजीपासून श्री. विजय घोडमारे, वि.स.स. यांची निमंत्रित सदस्य म्हणून नियुक्ती केली आहे.विधानसभा आश्वासन समितीचे सदस्य श्री. अब्दुल सत्तार अब्दुल नवी, वि.स.स. यांची मंत्रीमंडळात नियुक्ती झाल्यामुळे रिक्त झालेल्या त्यांचे जागी श्री. सुरेशकुमार जेथलिया, वि.स.स यांची समिती सदस्य म्हणून मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा यांनी दिनांक ३० जुलै, २०१४ रोजी नामनियुक्ती केली आहे.

(पाच)
अनुकमणिका

अनुक्रमांक	विषय	पृष्ठ मांक
(१)	(२)	(३)
	प्रस्तावना :
१.	विधानसभा सभापतींच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या विवरणपत्रांची संख्या
२.	विवरणपत्रे विधानसभेस सादर होण्यास झालेला विलंब
३.	सन १९९१ पासून ते जून २०१४ अखेरपर्यंत वर्षानिहाय व विभागानिहाय आश्वासनांची प्रलंबित यादी.	
४	अभिप्राय व शिफारशी
	परिशिष्टे :
	परिशिष्ट-ए - आश्वासनांवर विभागाने दिलेल्या कार्यवाहीची माहिती
	परिशिष्ट-दोन -आश्वासनांसंदर्भातील शासन निर्णय/परिपत्र
	परिशिष्ट-तीन - आश्वासनावरील कार्यवाहीचे नमुना विवरण
	परिशिष्ट-चार- समितीच्या बैठकांचे कार्यवृत्त

प्रस्तावना

मी, विधानसभा आश्वासन समितीचा समिती प्रमुख, समितीने अधिकार दिल्यावरून तिच्या वतीने समितीचा दुसरा अहवाल सभागृहास सादर करीत आहे. सन १९९३ चे दुसरे ते सन २०१२ च्या तिस-या अधिवेशनात विधानसभेत शासनातर्फे देण्यात आलेली काही प्रलंबित आश्वासने व त्या आश्वासनांच्या पूर्ततेबाबत शासनाकडून करण्यात आलेली कार्यवाही यासंदर्भात विभागांकडून प्राप्त झालेल्या विवरणपत्रांची समितीने केलेली छाननी यासंबंधीचा समितीचा हा अहवाल आहे.

सन १९९३ चे दुसरे ते सन २०१२ च्या तिस-या अधिवेशनाच्या कालावधीत शासनाकडून विधान सभागृहात देण्यात आलेल्या काही प्रलंबित आश्वासनांच्यासंदर्भात आश्वासन समितीचा सदरहू दुसरा अहवाल तयार करण्यात आला आहे.

आश्वासनांबाबत विभागाने केलेली कार्यवाही परिशिष्ट "एक" मध्ये देण्यात आली असून आश्वासनांसंदर्भातील शासन निर्णय/ परिपत्रके परिशिष्ट "दोन" मध्ये देण्यात आले आहेत. तसेच आश्वासनांबाबतची माहिती सादर करण्याबाबतचे नमुना विवरणपत्र परिशिष्ट "तीन" मध्ये देण्यात आली आहे व समितीच्या बैठकांची संक्षिप्त माहिती परिशिष्ट "चार" मध्ये समाविष्ट करण्यात आली आहे.

समितीने सदरहू अहवालावर दिनांक , २०१५ रोजी झालेल्या बैठकीत विचार करून तो संमत केला.

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २०१५.

समिती प्रमुख,
विधानसभा आश्वासन समिती

सन १९९३ चे दुसरे ते २०१२ चे तिसरे अधिवेशन या कालावधीत

सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या विवरणपत्रांची संख्या.

अहवाल

सन १९९३ चे दुसरे ते २०१२ चे तिसरे अधिवेशनात शासनाने खालीलप्रमाणे आश्वासने दिली आहेत. सदरच्या आश्वासनांवर शासनाकडून करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची विवरणपत्रे माननीय संसदीय कार्यमंत्र्यांनी त्यासमोर दर्शविलेल्या दिनांकास विधानसभा सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

सन १९९३ चे दुसरे ते २०१२ च्या तिस-या अधिवेशनामध्ये देण्यात आलेल्या आश्वासनांवरील कार्यवाहीबाबत पटलावर ठेवलेल्या विवरणपत्रांचे दिनांकनिहाय क्रमांक व संख्या,

अ. क्र.	अधिवेशन/वर्ष	आश्वासनांवरील कार्यवाहीची विवरणपत्रे पटलावर ठेवल्याचा दिनांक	आश्वासन क्रमांक	आश्वासन संख्या
१)	सन १९९३ चे दुसरे	१२ जून, २०१४	१२८, १३९	०२
२)	सन १९९३ चे तिसरे	--"--	३२०	०१
३)	सन १९९४ चे पहिले	--"--	१४१, १०९९	०२
४)	सन १९९९ चे दुसरे	--"--	३५८	०१
५)	सन २००० चे तिसरे	--"--	२४९	०१
६)	सन २००१ चे दुसरे	--"--	३०१, ३०२	०२
७)	सन २००१ चे तिसरे	--"--	१८	०१
८)	सन २००२ चे चौथे	--"--	२३३, २३४	०२
९)	सन २००३ चे दुसरे	--"--	२५४	०१
१०)	सन २००३ चे चौथे	--"--	३९४	०१
११)	सन २००४ चे दुसरे	--"--	१०	०१
१२)	सन २००४ चे चौथे	--"--	१००, २७२, ३३६-अ	०३
१३)	सन २००५ चे पहिले	--"--	६४२, ६४५, १०७२, १०७३, ११५२, १३२३	०६
१४)	सन २००५ चे दुसरे	--"--	९८८, ११२१	०२
१५)	सन २००५ चे तिसरे	--"--	२३२, २३३, ५४६, ५६८	०४
१६)	सन २००६ चे पहिले	--"--	६३८(अ), १०२२, ११३६	०३
१७)	सन २००६ चे दुसरे	--"--	२७६, ४८८, ४८९, ५४४	०४
१८)	सन २००६ चे तिसरे	--"--	४, ८६७	०२
१९)	सन २००७ चे पहिले	--"--	२५१, ४३५, ११४१	०३
२०)	सन २००७ चे दुसरे	१२ जून, २०१४	१५६१, १७९८, २०५५	०३
२१)	सन २००७ चे तिसरे	--"--	२१९९, २२९९, २३००	०३

२२)	सन २००८ चे पहिले	--"--	२८२,३७८,५९८,८८६	०४
२३)	सन २००८ चे दुसरे	--"--	११३८,११५६, <u>११५७</u>	०३
२४)	सन २००८ चे तिसरे	--"--	१२४१,१३३३	०२
२५)	सन २००९ चे दुसरे	--"--	३२,३४,१७३,२३९,२६३,२६४,२६५,२६६,२६७,२६९,२७०,२७१,३१६,३८६,३८७,३८८,३९०	१७
२६)	सन २००९ चे चौथे	--"--	५१३,५२०,५५६,५६३,५६४,५६५,५६७	०७
२७)	सन २०१० चे पहिले	--"--	६८,६९,९७,११२,१५४,१५७,१५८,१६३,१६५, <u>१७६</u> ,२९५,५६७,५६८,५६९,५७०,५७१,६०७,७३५,७४३,८६५,११४८,११७५,११७७,११९४,११९६,१२००,१२०२,१२४४	२८
२८)	सन २०१० चे दुसरे	--"--	२०,२१,२२, <u>३४</u> ,७९,१२६,१२७,१६१,१६३,१६४,१६५,१६६,१९६,२२३,२४२,२४४,२७३,२७४,२७५,२७६,२७८,२८५,३९७,३९८, <u>४००</u>	२५
२९)	सन २०१० चे तिसरे	--"--	१४,१११,२६९,२७०,३८४,३८५,३८८,३८९	०८
३०)	सन २०११ चे पहिले	--"--	५,२३,४२,४३,१४३,१४९,३२३,३९१,४०१,८१२,९६५,९६६,९८०	१३
३१)	सन २०११ चे दुसरे	--"--	<u>८१</u> ,२०३,२७२,२९१	०४
३२)	सन २०११ चे तिसरे	--"--	११३,१५५,१५७,१६४,२१८	०५
३३)	सन २०१२ चे पहिले	--"--	२५,२६,२७,७१,७४,११०,१३३,१३४,१३५,२५८,२५९,२६०,२८७,२८८,३९५,४११, <u>५४२</u> ,५८०,६१३,६१४,६१५,६८३,७११,७४३,७५१,७८८,७९०,८५१,८५२	२९
३४)	सन २०१२ चे दुसरे	--"--	१६,६२,६३,६४,११७,२२४,३६९,३७२,४२२,४५४,४५७,४९२	१२
३५)	सन २०१२ चे तिसरे	--"--	२,३,९,२५,३४,३७,३८,४१,५५,६४,८०,१२४,१३९,२२६,२३७,२५१,२५६,२५७,२५८,२५९,२८२,२८३,२८४,२८६,२८७,३२०,३२१,३३०,३३२,३४१,३५६,३६४,३८१,४१४,४१५, ४१६	३६
			एकूण	२४१

अभिप्राय - शिफारशी

विधानसभा सभागृहात विविध संसदीय आयुधांद्वारे उपस्थित करण्यात आलेल्या चर्चेला उत्तर देताना मा.मंत्री महोदयांकडून आश्वासने, अभिवचने दिली जातात. सभागृहात दिलेल्या सदर आश्वासनांची पूर्तता शासनाने ९० दिवसांच्या आत करणे आवश्यक आहे. तथापि, बहुतेक प्रकरणात आश्वासनाच्या पूर्ततेसाठी सदर विहित कालावधीपेक्षा जास्त कालावधी लागत असल्याची बाब समितीने आपल्या अहवालांद्वारे यापूर्वी वेळोवेळी शासनाच्या निदर्शनास आणून दिलेली असूनही त्यामध्ये फारशी सुधारणा झाल्याचे समितीला आढळून येत नाही.

अतः समिती शिफारस करते की, शासनाद्वारे देण्यात आलेल्या आश्वासनांची पूर्तता कटाक्षाने ९० दिवसांत करण्यात यावी व त्याबाबतचा अहवाल समितीस कळविण्यात यावा.

आश्वासनांवर केलेल्या कार्यवाहीची विवरणपत्रे सभागृहाच्या पटलावर विलंबाने ठेवणे ही समितीसमोरील एक मोठी समस्या आहे. सदर विवरणपत्रे विलंबाने पटलावर ठेवल्यामुळे संबंधित आश्वासने विषय कालबाह्य झाल्याने विचारात घेणे समितीला शक्य होत नाही, परिणामी समितीच्या कामकाजात विस्कळीतता येते.

अतः समिती अशी शिफारस करते की, सभागृहात आश्वासन देण्यात आल्यानंतर कोणत्याही परिस्थितीत त्यानंतर येणाऱ्या लगतच्या अधिवेशनामध्ये सर्वच्या सर्व आश्वासने पटलावर ठेवण्यात यावीत. आश्वासनांची विवरणपत्रे सभागृहाच्या पटलावर विहित कालावधीपेक्षा विलंबाने ठेवणाऱ्या संबंधित मंत्रालयीन विभागाच्या उप सचिव अथवा त्यावरील दर्जाच्या अधिकाऱ्यावर विलंबाची जबाबदारी निश्चित करण्यात येऊन त्यांच्यावर शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात यावी व केलेल्या कारवाईचा अहवाल समितीला एक महिन्याच्या आत सादर करण्यात यावा.

आधुनिक काळात दळणवळणाची आणि संपर्काची विविध साधने सर्व स्तरांवर उपलब्ध असून अशा साधनांचा वापरही मोठ्या प्रमाणावर होत आहे. ही बाब विचारात घेता समिती शिफारस करते की, शासनमार्फत वेळोवेळी पटलावर ठेवण्यात येणाऱ्या वर्षनिहाय व अधिवेशननिहाय आश्वासनांबाबतच्या कार्यवाही पूर्ततेची विवरणपत्रासह माहिती CD (Compact Disc) स्वरूपात यापुढे प्रत्येक वेळी समितीला पुरविण्यात यावी.

समिती अशीही शिफारस करते की, सदर अहवालात समितीने केलेल्या शिफारशींच्या अनुषंगाने, सदर अहवाल संबंधित मंत्रालयीन विभागाला प्राप्त झाल्यापासून एक महिन्याच्या आत उक्त आश्वासनावर कार्यवाही करून व त्याची पूर्तता करून त्याबाबतची माहिती समितीला तात्काळ पाठविण्यात यावी.

आश्वासनाच्या पूर्तीबाबत मंत्रालयीन विभागांकडून समितीपुढे ठेवण्यासाठी पाठविण्यात येणाऱ्या विवरणपत्रात आश्वासनाचा विषय मंत्री/ राज्यमंत्री महोदयांकडून सभागृहात देण्यात आलेले आश्वासन व करण्यात आलेल्या कार्यवाहीबाबतचा विभागाने केलेला उल्लेख यामध्ये ब-याच प्रकरणी विसंगती असल्याचे समितीच्या निदर्शनास आले आहे. अशाप्रकारे समितीला गृहित धरून समितीची दिशाभूल करण्याची विभागांची प्रवृत्ती उचित नाही. या बाबीची समितीने गांभिर्याने दखल घेतली असून यापुढे असे प्रकार आढळून येणार नाहीत, अशी समितीची धारणा आहे.

